

ISABELLE WERD HALSOVERKOP GEËVACUEERD UIT AFGHANISTAN

‘Met mij komt het wel goed, maar hoe zit het met de rest?’

Isabelle (29) werkte bij een hulporganisatie in Afghanistan toen de Taliban de macht overnamen. Ze moest op stel en sprong vertrekken. Na een chaotische nacht zat ze in een vliegtuig naar huis. Ze is veilig, maar ook erg bezorgd. **“De Afghanen zitten in onzekerheid, ze kunnen geen kant op.”**

Isabelle woonde al vijf jaar in Kaboel, de hoofdstad van Afghanistan en ze werkte er bij een hulporganisatie. Op 15 augustus was ze nog aan het werk op kantoor, twee dagen later werd ze wakker in haar slaapkamer in het huis van haar ouders. Verward keek ze om zich heen. Waar was ze? En wat was er allemaal gebeurd? “Het duurde even voordat ik het kon plaatsen, maar ineens zag ik alles weer voor me”, vertelt ze nu. “De chaos in Kaboel, de onzekerheid of ik met de militaire vlucht weg kon, alle mensen die niet mee konden... Het voelde ontzettend dubbel om na vijf jaar opeens terug te zijn in Nederland. Af en toe vloog ik heen en weer om familie en vrienden te bezoeken, maar Kaboel was al die tijd mijn thuis. Ik werkte daar als projectmanager voor Afghanaid,

een Britse organisatie die Afghanen ondersteunt met noodhulp, Afghaanse vrouwen helpt om zelfstandiger te worden en langetermijnprojecten opzet om werk, inkomen en vrouwenrechten te stimuleren. Door de jaren heen heb ik er veel mensen leren kennen. Internationale collega's maar ook veel Afghaanse collega's, deelnemers aan onze projecten en vrienden in de stad. Het idee dat een groot deel van hen niet zo veel geluk heeft als mijn collega's en ik,

vind ik vreselijk. Met mij komt alles wel goed, maar hoe zit het met hen? Hoe zou het met alle Afghanen gaan die geen kant op kunnen en opeens onder de macht van de Taliban vallen?”

Plotselinge paniek

Terug naar augustus 2021. Door de terugtrekking van de militaire troepen van de Verenigde Staten en de NAVO rommelt het in Afghanistan. De Taliban veroveren steeds meer belangrijke steden in het land en velen vrezen een volledige machts-overname. Alleen is de verwachting dat de grote provinciale hoofdsteden en Kaboel nog wel even stand houden. Dit verandert als op donderdag 12 augustus de grote steden Kandahar en Herat vallen. En als op 15 augustus president Ashraf Ghani halsoverkop het land verlaat, trekken

**‘Ineens
stormden er
allemaal
collega's hun
werkkamer uit’**

De skyline van Kaboel.

Isabelle: "Buiten droeg ik altijd een hoofddoek. Dat is in Afghanistan gebruikelijk."

Nieuwsbericht

Wat is er precies aan de hand in Afghanistan?

Op 15 augustus 2021 kregen de Taliban opnieuw de macht in Afghanistan. Voor de tweede keer dus, want in 1996 regeerde de groepering na een burgeroorlog ook in het land. De Taliban is de naam van een islamitische beweging, het woord betekent 'leerlingen die de koran bestuderen'. Eind jaren 90 voerden de Taliban de islamitische wetgeving in Afghanistan in, de sharia. Dit hield in dat vrouwen alleen gesluierd over straat mochten en niet meer naar school of hun werk konden. Vrouwen die zich hier niet aan hielden, werden publiekelijk en gewelddadig gestraft, verminkt en/of geëxecuteerd. Andere regels waren dat mannen hun baard lieten staan en dat foto's en video's van levende wezens verboden waren. Televisies werden massaal vernietigd. Omdat Al-Qaida vanuit Afghanistan opereerde, vielen Amerikaanse strijdkrachten na de aanslagen op 11 september in 2001 Afghanistan binnen. Zowel Al-Qaida als de Taliban werden verdreven, maar toch verdwenen de Taliban niet helemaal. Nadat de Amerikaanse president Biden in april dit jaar aankondigde dat de Amerikaanse troepen zich in september volledig uit Afghanistan zouden terugtrekken, zagen de Taliban kans om hun slag te slaan.

Nu hebben ze opnieuw de macht in Afghanistan en de angst onder de inwoners is groot dat de Taliban alles teniet zal doen waar het land de laatste jaren zo hard voor heeft gewerkt. Hoewel de Taliban vlak na de machtsovername aankondigden niet uit te zijn op wraak, lopen volgens Vluchtelingenwerk Nederland veel mensen gevaar. Denk hierbij aan vrouwen en meisjes, tolken en andere Afghanen die voor de buitenlandse troepen hebben gewerkt, etnische minderheden, bekeerlingen tot andere geloven dan de islam, atheïsten en lhbt'ers.

BRONNEN: NU.NL, VLUCHTELINGENWERK.NL

de Taliban razendsnel Kaboel binnen. Op dat moment is Isabelle op kantoor in de Afghaanse hoofdstad. "Ineens stormden er allemaal collega's hun werkkamer uit. Ze hadden het nieuws over de inname van de stad online gevolgd en wilden allemaal naar huis. Ook ik was op de hoogte van de situatie. Ik begreep de paniek, maar was niet bang. Ik ben best nuchter van karakter en sta stevig in mijn schoenen. Ik wist dat buitenlandse medewerkers van ngo's (non-gouvernementele organisaties: dat zijn organisaties die niet afhankelijk zijn van overheden. Ze zetten zich meestal in voor milieu, armoede en mensenrechten, red.) niet een direct doel waren van de Taliban. En dat het in de andere steden die inmiddels door de Taliban waren ingenomen, redelijk vredig was gegaan: zonder vergeldingsacties. >

Bovendien had mijn werkgever al op 12 augustus, toen de situatie steeds dreigender werd, voor alle medewerkers een vlucht geboekt naar onze thuislanden. Ondertussen ontwikkelde de situatie zich op 15 augustus wel zo snel, dat er ook in Kaboel grote paniek uitbrak. Omdat er geruchten gingen dat de Taliban in de stad waren, wilde iedereen weg uit de stad en het liefst uit het land. Voor we het wisten, stond overal het verkeer vast.”

In veiligheid

Zoals op veel nieuwszenders te zien was, verliepen de evacuaties moeizaam. Ook voor Isabelle was er veel onzekerheid of ze Afghanistan zou kunnen verlaten. “Samen met collega’s vertrok ik diezelfde avond naar een hotel vlak bij het vliegveld. Het verkeer was toen gelukkig weer op gang gekomen, dus we konden gewoon met de auto. We hadden geen idee wanneer we konden vliegen, maar dan waren we in ieder geval in de buurt en zaten we op een veilige plek.

Al snel ging alles daarna in een stroomversnelling. Vanuit ons hotel werden de Britse evacuatievluchten geleid en omdat ik voor een Britse organisatie werkte en twee van mijn collega’s ook Brits waren, mocht ik mee naar de militaire basis op het vliegveld. Dit was in het ‘rustige’ gedeelte, aan de andere kant was de grote chaos waarbij vooral Afghanen wanhopig een plekje in een van de vliegtuigen probeerden te bemachtigen. De bedoeling was dat ik zou worden overgedragen aan de Nederlandse delegatie op het vliegveld, maar helaas waren zij niet zo goed en zo snel georganiseerd als de Britten. Na een lange nacht wachten kreeg ik uiteindelijk toestemming om ook op de Britse vlucht mee te gaan. Via Dubai vloog ik naar Birmingham en van daaruit reisde ik verder naar Amsterdam.”

Hoewel Isabelle opgelucht en blij was dat ze in veiligheid was, besefte ze maar al te goed dat veel anderen minder geluk hadden. Ze maakt zich zorgen om de mensen die in Afghanistan moesten achterblijven. “Al mijn internationale vrienden zijn gelukkig geëvacueerd, maar bijna niemand van mijn Afghaanse collega’s. En ik ben niet alleen bezorgd om hen, maar ook om alle inwoners die nu in

Afghanistan in onzekerheid zitten. Ik ben geen politiek commentator, maar de manier waarop de terugtrekking van de buitenlandse militairen is verlopen, vind ik niet erg verantwoordelijk. De snelheid waarmee het hele land weer onder de controle van de Taliban is gevallen, laat dat wel zien.”

Terug bij af

Dat de liefde van Isabelle voor Afghanistan groot is, is duidelijk. Ze ging er voor het eerst naartoe in december 2016 en was meteen onder de indruk van de inwoners en de mooie landschappen. “Afghanistan is echt prachtig. Ik had vroeger altijd al veel interesse in het land, maar was er nog nooit geweest. Toen ik in 2016 een vacature bij Afghanaid zag, reageerde ik meteen. Al snel werd ik aangenomen, eerst voor een meer ondersteunende functie, na ruim een jaar als Project Manager Women’s Empowerment. Hiervoor hielp ik vooral bij verschillende projecten op het gebied van emancipatie en participatie van Afghaanse vrouwen, zodat ze meer zeggenschap in hun eigen familie en gemeenschap kregen. Om een voorbeeld te geven: het analfabetisme op het platteland van Afghanistan is hoog. Veel vrouwen kunnen niet lezen en schrijven, waardoor ze zichzelf nooit verder kunnen ontwikkelen en moeilijk zelfstandig kunnen zijn. Daarom zetten we vanuit Afghanaid veel in op educatie. Zo regelden we veel lees- en schrijflessen en beroepsopleidingen, en zorgden we voor materiaal en machines, zodat de vrouwen met wie wij werkten de mogelijkheid hadden economisch actief te worden. Ik had het geluk dat ik regelmatig de

‘Het enige wat ik nu kan doen, is afwachten’

verschillende provincies waar wij werkten mocht bezoeken. Hierdoor ontmoette ik veel Afghaanse vrouwen, jong en oud, die heel gemotiveerd waren om te leren. In het begin konden ze geen letter lezen, maar na een aantal weken lukte het ze wel om hun eigen naam op te schrijven of een simpele rekenom te maken. Op zulke momenten voelde ik vooral dankbaarheid dat ik daar bij mocht zijn. Ik geef veel om de Afghanen, mannen én vrouwen, dus het gaat me echt aan het hart dat zij door de machtsovername van de Taliban nu waarschijnlijk weer terug bij af zijn.”

Tekort aan cash

Sinds half september werkt Isabelle voor een andere non-gouvernementele organisatie in Afghanistan, maar op

Isabelle samen met een Afghaanse collega tijdens een *field visit* in de provincie Badakhshan.

een probleem van de korte termijn. Dat meisjes niet naar school mogen, is op de lange termijn heel erg. Ik houd mijn hart vast voor wat er verder nog gaat komen.”

Laatste optie

Sinds de evacuaties vanuit Afghanistan werkt Nederland met verschillende Europese landen samen om een grote vluchtelingenstroom naar Europa tegen te houden. Een lastige kwestie, vindt Isabelle, want volgens haar vluchten de Afghanen niet zomaar. “Geloof mij, de meeste mensen willen niet weg uit Afghanistan. Vluchten is vaak hun laatste optie en ik vind het heel jammer dat mensen met veel privileges niet willen delen met de mensen die weinig tot geen privileges hebben. Ik hoop zo snel mogelijk terug te kunnen gaan naar Afghanistan om de inwoners weer te kunnen helpen en ondersteunen, maar ik heb geen idee hoe het zal gaan lopen. Het enige wat ik nu kan doen, is afwachten.” ♥

Meer informatie over wat Afghanaid voor de mensen in Afghanistan doet? Kijk op Afghanaid.org.uk

‘ZO MIN MOGELIJK VLUCHTELINGEN NAAR NEDERLAND’

Begin september berichtte de NOS dat er bij het ministerie van Buitenlandse Zaken zo’n 13.000 mails zijn binnengekomen van Afghanen die naar Nederland wilden komen, met asielaanvragen, aanvullende vragen én herhaalde asielverzoeken. Demissionair premier Mark Rutte zei tegen BNR Nieuwsradio dat hij zo min mogelijk vluchtelingen uit Afghanistan in Nederland wil hebben. “Het laatste wat je wilt is een herhaling van wat gebeurde in 2015 en 2016 met de Syrische vluchtelingencrisis”, zei hij. “Iedereen is zeer gemotiveerd om dat te voorkomen.” Rutte benadrukte dat Afghaanse vluchtelingen die geen banden met Nederland hebben, worden tegengehouden. “Mensen die onze bescherming nodig hebben, zoals tolken en ambassadepersoneel, daar hebben we het niet over. Maar je praat hier echt over mensen die geen band met Nederland hebben en als vluchteling uit Afghanistan komen. Die willen we opvangen in de regio. Je kunt niet voorkomen dat ze reizen, maar eerste zaak is dat ze opgevangen worden in de regio.” Wat Rutte precies bedoelt met “de regio” is niet bekend. Ook niet wat er na de opvang met de vluchtelingen zal gebeuren.

Over de manier waarop de Nederlandse evacuatie vanuit Afghanistan is verlopen, hebben demissionair premier Rutte en toen nog demissionair minister Kaag (Buitenlandse Zaken) erkend dat ze fouten hebben gemaakt. Volgens critici is er te laat begonnen met evacueren. Het leidde tot een motie van afkeuring, waarna zowel minister Kaag als minister Bijleveld van Defensie aftraden.

BRON: BNR.NL

afstand. “Dat is heel jammer. Kaboel is zo lang mijn thuis geweest. Maar wat is er nu nog van over? Ik heb dagelijks contact met vrouwelijke, Afghaanse collega’s. Ze zijn erg onzeker over hun toekomst. Ze willen graag uit Afghanistan weg, maar weten alleen niet hoe. Ik vind het moeilijk om voor hen te spreken – ik wil niks zeggen wat ze valse hoop kan geven, maar er is nog veel onduidelijk over de wetten en regels die de Taliban in Afghanistan zullen hanteren. Zo hoorden we onlangs dat het Afghaanse jongens wel weer is toegestaan om naar school te gaan, maar meisjes niet. Verder is het in het hele land moeilijk om aan cash geld te komen. De banken zijn dicht, alleen de hoofdkantoren zijn een aantal uur per dag open, en pinnen kan niet in de winkels. Het tekort aan cash is